

Шифра ученика: |

Укупан број бодова: |

Република Србија

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

школска 2021/2022. година

ТЕСТ

БИОЛОГИЈА

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ ЗА УПИС У ПРВИ РАЗРЕД УЧЕНИКА
СА ПОСЕБНИМ СПОСОБНОСТИМА ЗА БИОЛОГИЈУ
ШКОЛСКА 2022/2023. ГОДИНА

УПУТСТВО ЗА РАД

- Тест који треба да решиш има **12 задатака**. За рад је предвиђено **120 минута**.
- Сваки задатак вреди 10 поена.
- Задатке не мораш да радиш према редоследу којим су дати.
- У квадрат који се налази са десне стране задатка немој ништа уписивати, то је простор у који се уписује број бодова.
- На овој и последњој страни немој ништа уписивати.
- Коначне одговоре и поступак напиши **хемијском оловком**. Током рада можеш да користиш графитну оловку и гумицу.
- Одговори који су написани графитном оловком неће бити признати, као ни одговори који су прецртавани.
- Ако завршиш раније, предај тест и тихо изађи.

Желимо ти много успеха на пријемном испиту!

* Тестове, као ни делове тестова, није дозвољено умножавати нити јавно објављивати без претходне сагласности Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

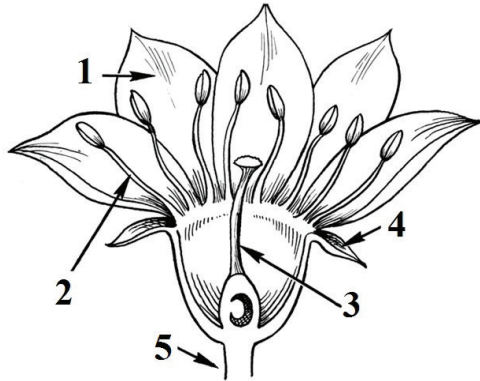
1. А. Обој кружић у одговарајућем пољу тако да повежеш опис живог света са геолошком ером на коју се односи.

	палеозоик	мезозоик	кенозоик
„владавина” гмизаваца	☐	☐	☐
циновски сисари	☐	☐	☐
појава праводоземаца	☐	☐	☐
настанак голосеменица	☐	☐	☐

- Б. Ученици су добили задатак да поређају геолошка доба према дужини трајања, почевши од оног које је најдуже трајало. Који редослед је исправан?
Обој кружић испред тачног одговора.

- палеозоик – прекамбријум – кенозоик - мезозоик
- прекамбријум – палеозоик – мезозоик - кенозоик
- прекамбријум – мезозоик – кенозоик - палеозоик
- кенозоик – мезозоик – палеозоик - прекамбријум

2. Посматрај слику и одговори на захтеве.

А. Обој кружић у одговарајућем пољу тако да повежеш опис дела цвета и број којим је означен на слици.

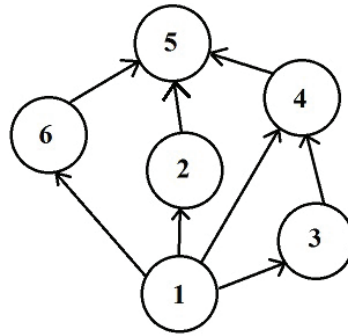
	1	2	3	4
Чашични листић	☐	☐	☐	☐
Женски орган цвета	☐	☐	☐	☐
Мушки орган цвета	☐	☐	☐	☐
Цветна дршка	☐	☐	☐	☐
Крунични листић	☐	☐	☐	☐

Б. Обој кружић у одговарајућем пољу тако да повежеш појам са начином размножавања биљке.

	Полно размножавање	Веgetативно размножавање
Настаје клон.	☐	☐
Повећава се варијабилност врсте.	☐	☐
Долази до стварања зигота.	☐	☐
Опрашивање није потребно.	☐	☐
Нова биљка се развија из клице.	☐	☐
Биљка се развија из пелцера.	☐	☐

3. Посматрај шему мреже исхране у неком екосистему и одговори на захтеве.

A. Обој кружић у одговарајућем пољу тако да повежеш начин исхране са бројем којим је организам означен у мрежи исхране.

	биљојед	сваштојед	месојед
2	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐

B. Обој кружић испред тачног одговора.

Када желимо да прикажемо биомасу различитих популација и њихових односа исхране у екосистему користићемо:

- ланац исхране;
- трофичку пирамиду;
- мрежу исхране;
- приказ еколошких ниша.

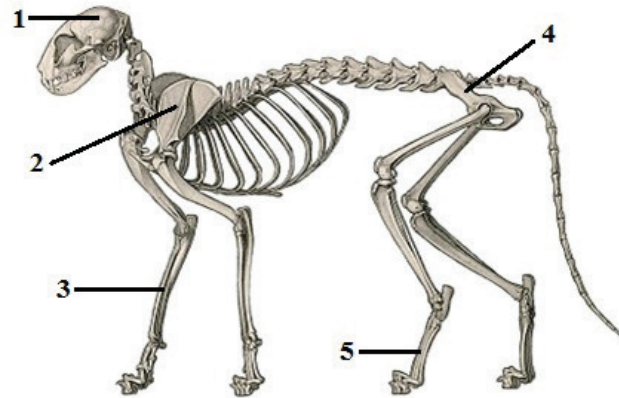
V. Обој кружић испред тачног одговора.

Који организам може бити на месту 1 у шеми мреже исхране?

- паразитска гљива
- бактерија азотофиксатор
- ауотрофна бактерија
- симбионтска гљива

4. Погледај слику и одговори на захтеве задатка.
На слици је скелет мачке.

А. Обој кружић у одговарајућем пољу тако да повежеш део скелета са бројем којим је обележен на цртежу.

	1	2	3	4	5
Лопатична кост	☐	☐	☐	☐	☐
Лобања	☐	☐	☐	☐	☐
Карлични појас	☐	☐	☐	☐	☐
Стопало	☐	☐	☐	☐	☐
Подлактичне кости	☐	☐	☐	☐	☐

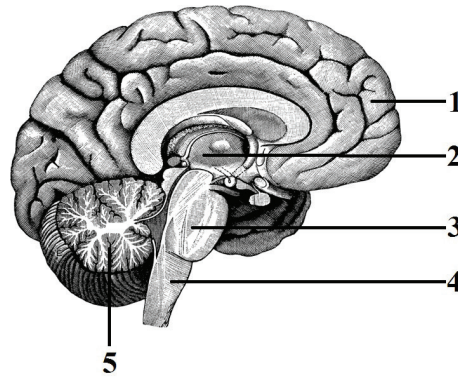
Б) Која супстанца даје еластичност костима?

Обој кружић испред тачног одговора.

- једињења гвожђа
 једињења калцијума
 протеин осеин
 рожна супстанца

5. Посматрај цртеж и одговори на захтеве.

A. Обој кружић у одговарајућем пољу тако да повежеш опис функције са делом мозга обележеним бројем на слици.

	1	2	3	4	5
„чвор живота”	☐	☐	☐	☐	☐
примарни центри вида и слуха	☐	☐	☐	☐	☐
сензитивни, моторни и центри виших нервних делатности	☐	☐	☐	☐	☐
центри за терморегулацију	☐	☐	☐	☐	☐
центри за одржавање равнотеже и усклађивање покрета	☐	☐	☐	☐	☐

B. Поред објашњења напиши број којим је означен одговарајући део мозга.

1. Део мозга за који је везана хипофиза. _____

2. Део мозга који контролише условне рефлексе. _____

6. А. Пуноглавац је ларвени стадијум жабе.

Уколико је тврђење тачно, обој кружић у колони ДА, а уколико тврђење није тачно, обој кружић у колони НЕ.

	ДА	НЕ
1. Пуноглавац и одрасла жаба имају исти генотип.	☐	☐
2. Пуноглавац има мање хромозома од одрасле јединке.	☐	☐
3. Развој ногу код пуноглавца одређује количина наследног материјала у ћелијама репа.	☐	☐
4. Пуноглавац и одрасла жаба имају исти фенотип.	☐	☐

Б. Која реченица објашњава метаморфозу жабе?

Обој кружић испред тачног одговора.

- Гени контролишу синтезу хормона који регулишу метаморфозу.
- Само хормони регулишу метаморфозу и делују независно од гена.
- Метаморфозу регулишу искључиво утицаји спољашње средине.

7. А. Дете има крвну групу О. Која комбинација крвних група родитеља **није** могућа?

Обој кружић испред тачног одговора.

- АО и БО
- АБ и ОО
- БО и БО
- ОО и БО

Б. За коју крвну групу је највећа вероватноћа да ће је наследити потомак ако родитељи имају генотипове АО и АО?

Највероватнија крвна група је: _____.

8. Особа X има ноћно знојење, појачану потребу за течношћу и повишену телесну температуру. У лабораторији особа је тражила да јој ураде одређене анализе. Налази су следећи:

	резултат	референтне вредности
леукоцити	14,75	4,0-10,0 x10 ⁹ /l
еритроцити	4,07	3,50-4,80 x10 ¹² /l
тромбоцити	321	158-424 x10 ⁹ /l
глукоза	7,85	3,33-6,10 mmol/
седиментација	25	< 15 mm/h
хемоглобин	130	120-160g/l
гвожђе Fe ⁺²	17,5	6,6-28,3μmol/l

A. Обој кружић испред параметра који указује на бактеријску упалу.

- леукоцити
- еритроцити
- тромбоцити
- глукоза
- хемоглобин
- гвожђе Fe⁺²

B. Шта је потребно да особа уради након добијених анализа?

Обој кружић испред тачног одговора.

- купи у апотеци антибиотик
- јави се лекару ради терапије
- попије топао чај од камилице
- одлежи неколико дана

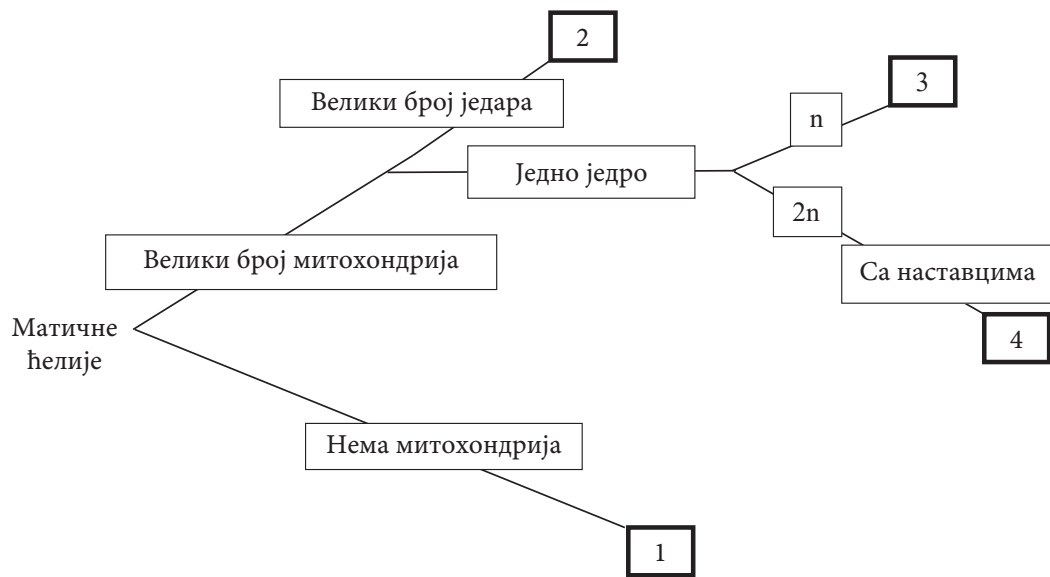
B. На који проблем анализе и симптоми још указују?

Обој кружић испред тачног одговора.

- анемију
- жутицу
- крварење
- дијабетес

9. Проучи горњу шему, а потом обој кружић у одговарајућем пољу тако да повежеш тип ћелије са његовом позицијом на шеми.

	1	2	3	4
Нервна ћелија	☐	☐	☐	☐
Ћелија попречно пругастог мишићног ткива	☐	☐	☐	☐
Црвено крвно зрнце	☐	☐	☐	☐
Сперматозоид	☐	☐	☐	☐

10. Повежи организме из истог екосистема тако што ћеш у поље поред наведених врста животиња уписати одговарајуће слово испред врста биљака.

- а) гороцвет
б) рунолист
в) буква
г) смрча
д) пиринач

- крстокљун
 дивокоза
 степски соко
 славуј

11. А. Који организам степски соко сигурно неће видети надлетањем околине свог гнезда у Србији?

Обој кружић испред тачног одговора.

- текуницу
- ковиље
- наталијину рамонду
- шареног твора

Б. Због чега степски соко не може да види одабрани организам у задатку под А? Уколико је тврђење тачно, обој кружић у колони ДА, а уколико тврђење није тачно, обој кружић у колони НЕ.

	ДА	НЕ
1. има другачију временску динамику	☐	☐
2. члан је биоценозе другог екосистема	☐	☐

12. У Ирану гепарди живе у дивљини. Нажалост, страдају од криволоваца или аутомобила. Резултати истраживања су приказани табеларно и на основу њих врста је сврстана у критично угрожене.

година	број
2010.	100
2017.	50
2021.	12

А. Која популациона особина је представљена?

Обој кружић испред тачног одговора.

- густина
- морталитет
- имиграција
- бројност

Б. Ирански званичник је изјавио да мере које су предузели у вези са постављањем путоказа нису дале резултате.

Којем типу заштите за очување ове врсте припадају наведене мере?

Обој кружић испред тачног одговора.

- in situ
- ex situ

Напомена: Ученици НЕ попуњавају ову страну!

Комисија:

1. _____

2. _____

3. _____

Контролор:

4. _____

Школа	
Место	
Презиме и име ученика	